

Repertoriumnummer 2022 /
Datum van uitspraak 19 juni 2025
Rolnummer 2022/FA/127

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

☐ Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Hof van beroep Gent

Arrest

elfde ter kamer

2022/FA/127 - In de zaak van:

D. S., RRN ...,
geboren te ... (Italië) op ...,
wonende te ... (Italië) ...,
met woonstkeuze op het kantoor van haar raadsman te ..., ...

eiseres tot cassatie
oorspronkelijk verweerster en geïntimeerde voor het hof van beroep te Brussel,

hebbende als raadsman mr. ..., advocaat te ..., ...

tegen

L. F., RRN ...,
geboren te Antwerpen op ...,
wonende te 1860 MEISE, ...

verweerder in cassatie,
oorspronkelijk eiser en appellant voor het hof van beroep te Brussel,

hebbende als raadsman mr. ..., advocaat te ..., ...

wijst het hof het volgend arrest:

I. RECHTSPLEGING

1. Op 15 februari 2022 liet S. D. overgaan tot dagvaarding van F. L. na verwijzing door het Hof van Cassatie bij arrest van 16 december 2021 (Nr. C.20.0341.N).

Dit hof, 11de ter familiekamer, put thans zijn rechtsmacht uit voormelde dagvaarding in voortzetting na vernietiging door het Hof van Cassatie van (1) het tussenarrest van 25 februari 2020, behoudens in zoverre dit het hoger beroep ontvankelijk verklaart, en (2) het eindarrest van 30 juli 2020, beide in de zaak met rolnummer 2019/FA/558 gewezen door het hof van beroep te Brussel, 42ste familiekamer, waarbij de zaak beperkt werd verwezen naar het hof van beroep te Gent.

De zaak werd zoals een gewone zaak voor dit hof, 11de ter familiekamer, aanhangig gemaakt en ingeleid in raadkamer ter terechtzitting van 3 maart 2022.

Beide partijen werden gehoord bij monde van hun raadslieden en in persoon. Voor S. D. waren tevens twee Italiaanse raadslieden aanwezig. De beëdigd tolk Susan VERHULST (VTI-nummer 1989611) heeft ter terechtzitting de gezegden van het Nederlands in het Italiaans, en omgekeerd, omgezet voor S. D. en voor de Italiaanse advocaten, Mr. Luca ZITA en Mr. Simone CRUPI.

Het hof verwees de zaak naar de wachttol van deze kamer, ter bekrachtiging van de door partijen onderling overeengekomen conclusietermijnen en bepaling van een rechtsdag.

Bij beschikking van 3 maart 2022 bekrachtigde het hof de door partijen overeengekomen conclusietermijnen en bepaalde het de rechtsdag.

Ter terechtzitting in raadkamer van 23 juni 2022 stelde het hof, op verzoek van S. D. (omdat er geen tolk beschikbaar was) en zonder bezwaar van F. L., in dezelfde staat uit op de terechtzitting van 22 september 2022.

Ter terechtzitting in raadkamer van 22 september 2022 werden de beide partijen gehoord bij monde van hun raadslieden en in persoon. S. D. werd daarbij bijgestaan door de beëdigd tolk Susan VERHULST (VTI-nummer 1989611), die de gezegden van het Nederlands in het Italiaans, en omgekeerd voor haar heeft omgezet. Het hof stelde de zaak, voor sluiting van de debatten, uit op de terechtzitting van 24 november 2022.

Ter terechtzitting in raadkamer van 24 november 2022 stelde het hof de zaak, onder verwijzing naar het verzoek tot uitstel in de afzonderlijke mailberichten van 24 november 2022 van de raadslieden van partijen, in dezelfde staat voor sluiting van de debatten uit op de terechtzitting van 26 januari 2023.

Ter terechtzitting in raadkamer van 26 januari 2023 is niemand verschenen. Het hof verzond de zaak naar de bijzondere rol van deze kamer.

Bij schrijven, neergelegd ter griffie op 4 maart 2024, verzocht de raadsman van S. D. om de zaak opnieuw op te roepen opdat deze zou kunnen worden voortgezet. De raadsman van F. L. stelde een gelijkaardig verzoek bij schrijven, neergelegd ter griffie op 15 maart 2024.

Bij beschikking van 5 juni 2024 bepaalde het hof conclusietermijnen en een rechtsdag.

Ter terechtzitting van 23 januari 2025 werden beide partijen gehoord bij monde van hun raadslieden en F. L. ook in persoon.

De wettelijke vertegenwoordigers van de minderjarige die jonger is dan twaalf jaar worden door de rechter geïnformeerd over het feit dat de minderjarige een verzoek kan richten tot de rechter om te worden gehoord. In het verzoek wordt verduidelijkt of het uitgaat van de

minderjarige zelf of van zijn ouder of ouders (artikel 1004/1, § 3/1 Ger.W.). Het hof lichtte de aanwezigheid in over deze mogelijkheid voor het gemeenschappelijke kind onder de 12 jaar.

De debatten werden gesloten en het hof deelde de zaak mee aan het openbaar ministerie voor advies.

Advocaat-generaal ... werd op dezelfde terechtzitting gehoord in haar advies. Dit werd mondeling uitgebracht gelet op de omstandigheden van de zaak.

De raadsman van S. D. formuleerde een repliek.

De raadsman van F. L. zag af van het recht tot repliek.

Het hof nam de zaak in beraad.

De dossiers van de rechtspleging en de overgelegde stukken – voor zover in de debatten – werden ingezien. Het hof nam enkel kennis van de stukken in het Italiaans voor zover een vertaling in het Nederlands voorligt, bij gebreke van een gedegen kennis van de Italiaanse taal.

De voor het hof beschikbare dossiers van partijen in papieren versie werden ter terechtzitting van 23 januari 2025 door het hof ter controle voorgelegd aan hun raadslieden om deze eventueel aan te vullen met nieuwe stukken.

De raadsman van S. D. legde op 22 juni 2022 een dossier neer met de volgende stukken, volgens inventaris:

farde A (1-8), farde B (1-8), farde C (1-22) en farde D (1-12).

Op 24 november 2022 legde zij digitaal twee bijkomende stukken neer:

- een schrijven van 24 november 2022 gericht aan de voorzitter van deze familiekamer van het hof, met kopie aan de raadsman van F. L.;
(A) het tussenarrest van het Hof van Cassatie te Rome van 19 oktober 2022;
(B) het aan de raadsman van S. D. gericht mailbericht van 22 november 2022, met als bijlage het afschrift van de kennisgeving van ontvangst van de betekening van het cassatieberoep door F. L.;

Op 4 maart 2024 legde deze raadsman andermaal twee bijkomende stukken digitaal neer ter griffie:

- het arrest van het Hof van Cassatie te Rome van 6 oktober 2023;
- een niet van het Italiaans naar het Nederlands vertaald stuk, omschreven als 'publicatie Hof van Cassatie Rome' van 31 januari 2024.

De raadsman van F. L. legde ter terechtzitting van 22 september 2022 zijn dossier in papieren versie neer, na eerder digitaal stukken te hebben neergelegd.

Ter terechtzitting van 23 januari 2025 legde de raadsman van F. L. een gecollationeerd dossier neer met finaal de volgende stukken, door bijkomende stukken soms verschillend van de eerdere inventaris:

farde I (1-3), farde II (1-7), farde III (1-8), farde IV (1-10), farde V (1-3) en farde VI (1-4), farde VI (1-3), waarvan stuk 3 het vonnis betreft van de familierechtbank te Brussel van 14 februari 2022.

De raadsman van S. D. maakte hiertegen geen bezwaar.

Behoudens in de gevallen waarin conclusie mag worden genomen buiten de in artikel 747 Ger.W. bedoelde termijnen nemen de laatste conclusies van de partijen, meer bepaald de conclusie van S. D., neergelegd ter griffie op 14 juni 2022, en de conclusie van F. L., neergelegd ter griffie op 22 juli 2024, de vorm aan van syntheseconclusies. Voor de toepassing van artikel 780, eerste lid, 3° Ger.W. vervangen de syntheseconclusies alle vorige conclusies en desgevallend de gedinginleidende akte van de partij die de syntheseconclusie neerlegt (artikel 748*bis* Ger.W.). Het onderwerp van de vordering wordt uitsluitend bepaald door de syntheseconclusies.

II. RELEVANTE FEITEN, PROCEDUREVOORGAANDEN EN OMSCHRIJVING VAN DE VORDERINGEN

2. Partijen zijn de wettige ouders van het kind L. L., geboren te ... (Italië) op 11 april 2015. De vaderlijke erkenning van het kind door F. L. dateert van voor de geboorte (nr.714 deel 2 reeks van het jaar 2014; vormstukken familierechtbank Brussel).

Hun feitelijke relatie is beëindigd.

S. D. heeft ook een zoon uit een eerder huwelijk, A. R., geboren op 7 december 2007 (proces-verbaal van de terechtzitting van 22 september 2022).

S. D. heeft de Italiaanse nationaliteit, F. L. de Belgische nationaliteit. L. L. heeft de dubbele nationaliteit, Belgisch en Italiaans.

S. D., F. L. en L. L. waren samen ingeschreven op het adres te 1580 Grimbergen, ... vanaf 1 oktober 2015. De woonplaats van S. D. was op 6 augustus 2018 nog steeds op dat adres gevestigd. De hoofdverblijfplaats van F. L. en L. L. werd vanaf 5 juli 2018 overgebracht op het adres te 1860 MEISE, ... (vormstukken procedure familierechtbank te Brussel rolnummer 18/2439/A).

L. L. was blijkbaar ook tot 2 januari 2018 (datum van 'emigratie' naar Monza) in Lissone gedomicilieerd en vanaf 4 juli 2018 in Monza (farde A 2 S. D.).

Op 3 maart 2019 vertrok moeder met het kind, in uitvoering van het akkoordvonnis van de familierechtbank te Brussel van 24 oktober 2018, naar Milaan teneinde haar vijfdaags

secundair verblijf in Italië uit te oefenen. Moeder keerde evenwel na het einde van de Krokusvakantie 2019 met het kind niet terug naar België.

In uitvoering van het terugkeerbevel in het 'decreet' van 5 november 2021 van de jeugdrechtbank te Milaan keerde L. L. terug naar België op 12 januari 2022.

Tussen partijen woedt al sedert 2018 een heuse procedureslag, zowel in België als in Italië, in het bijzonder rond de gezags- en verblijfsregeling voor het gemeenschappelijk kind van partijen.

Wat hierna duidelijkheidshalve volgt is een selectie en ordening van de meest relevante voorgaanden.

A. DE PROCEDURES IN BELGIË VOORAFGAAND DE PROCEDURE VOOR HET HOF VAN BEROEP TE GENT

3.1. Op 20 juli 2018 legde F. L. (vader) ter griffie van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, familierechtbank (hierna ook kortweg familierechtbank Brussel), een verzoekschrift neer teneinde een aantal maatregelen te bekomen met betrekking tot het kind L. L. (familiedossier 330100-18-01066; zaak met rolnummer 18/2439/A).

3.2. Bij tussenvonnis van 16 augustus 2018 oordeelde de familierechtbank te Brussel, 250ste kamer, bij verstek ten aanzien van S. D. (moeder), als volgt:

- de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag;
- het hoofdverblijf van het kind bij vader;
- de inschrijving van het kind in het bevolkingsregister op zijn adres;
- voorbehoud voor moeder voor eventuele vorderingen aangaande een secundair verblijf van het kind bij haar;
- verbod aan moeder om met het kind het Belgisch grondgebied te verlaten;
- een (jaarlijks te indexeren) onderhoudsbijdrage door moeder aan vader te betalen van 150,00 euro per maand, vanaf 1 augustus 2018;
- een verdeling bij helften van de buitengewone kosten;
- de kinderbijslag en overige sociale en fiscale voordelen komen toe aan vader;
- voortzetting van de zaak op 25 september 2018 om moeder toe te laten alsnog aanwezig te zijn ter terechtzitting;
- bevel tot persoonlijke verschijning van moeder;
- de uitspraak omtrent de kosten is aangehouden.

3.3. Bij akkoordvonnis van 24 oktober 2018 van de familierechtbank te Brussel, 34ste kamer, werd – in afwachting van een uitspraak door de rechtbank in Italië aangaande het recht van de moeder om het Italiaans grondgebied te verlaten in gezelschap van haar zoon uit een eerder huwelijk, A. R. – akte verleend van het akkoord van partijen voor L. L. en

werden partijen, voor zoveel als nodig, veroordeeld om het uit te voeren, wat betreft (samengevat):

- de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag;
- het hoofdverblijf van het kind bij vader en het sociaal, administratief en fiscaal ten zijnen laste zijn;
- een nader uitgewerkt secundair verblijf van het kind bij moeder, mits onderling overleg:
 - o maximaal vijf aaneengesloten dagen per maand (het weekend inbegrepen), onder bepaalde voorwaarden zoals de naleving van de schoolplicht voor het kind in België;
 - o tijdens deze periode kan moeder met het kind naar Italië reizen op voorwaarde dat de vader weet waar de dochter effectief verblijft, dat hij contact kan hebben en haar kan bezoeken;
 - o buiten voormelde periode kan moeder maandelijks maximaal vijf aaneengesloten dagen naar Italië reizen en contact hebben met haar andere zoon, A. R.;
 - o een nader bepaald bij helften verdeeld verblijf bij elke ouder tijdens de kerst- en paasvakantie, waarbij moeder met L. L. in Italië kan verblijven;
 - o een veertiendaags verdeeld verblijf bij elke ouder tijdens de Belgische zomervakantie;
- de kinderbijslag en overige sociale en fiscale voordelen komen toe aan vader;
- vader draagt alle kosten van opvoeding en onderhoud van het kind alleen, ook de reiskosten voor het kind.

Partijen woonden ondertussen terug samen en zouden, ook ingevolge het akkoord, voorlopig verblijven op het adres van F. L., ... te 1860 Meise.

In dit akkoord werd meer in het bijzonder ook het volgende aangegeven (citaat):

“(…)

11. *Door de ondertekening van onderhavige besluiten voor akkoord verbindt verweerster er zich toe afstand van geding en vordering te laten acteren voor de Italiaanse rechter in alle procedures die zij in Italië heeft ingeleid lastens conluant in het geschil dat tussen hen beiden is gerezen in verband met hun dochter L..*

(…)”.

Partijen verzochten in hun akkoord om de zaak in voortzetting te stellen op een zitting in januari 2019.

De familierechtbank verleende in het vonnis akte van het akkoord, zoals integraal aangehecht, met voor zoveel als nodig de veroordeling van de partijen om het uit te voeren. Er werd geen nieuwe rechtsdag bepaald.

4.1. Op 22 maart 2019 legde F. L. ter griffie van de familierechtbank te Brussel – in het kader van de blijvende saisine – een verzoek neer om de zaak vast te stellen. Hij vermeldde daarbij dat moeder, in weerwil van het akkoordvonnis van 24 oktober 2018, met het kind vertrokken was naar Italië en weigerde de woonplaats van partijen in België te vervoegen.

S. D. betwistte de internationale bevoegdheid van de familierechtbank te Brussel. Zij verwees naar de door haar op 2 juli 2018 – hetzij voor aanvang van deze procedure – in Italië (rechtbank te Monza) opgestarte procedure.

4.2. In het beroepen vonnis van 25 juli 2019 van de familierechtbank te Brussel, 35ste kamer, werd de zaak, in toepassing van artikel 19, lid 3. van de Brussel IIbis Verordening, voor de verdere behandeling verwezen naar de rechtbank te Monza (Italië). Het anders- of meergevorderde werd afgewezen. De rechtsplegingsvergoedingen werden gecompenseerd. Voor het overige waren er geen gerechtskosten (familiedossier 330100-18-01066; zaak met rolnummer 18/2439/A).

5.1. F. L. stelde, bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het hof van beroep te Brussel op 12 september 2019, hoger beroep in tegen voormeld vonnis van 25 juli 2019 (zaak met rolnummer 2019/FA/558).

Aan F. L. werd, bij arrest van het Bureau voor rechtsbijstand van het hof van beroep te Brussel van 21 augustus 2019, rechtsbijstand verleend voor het instellen van en in het kader van voormelde beroepsprocedure (zaak met rolnummer 2019/PD/143).

5.2. Bij tussenarrest van 25 februari 2020 oordeelde het hof van beroep te Brussel, 42ste kamer, als volgt (citaat):

“(…)

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en reeds deels gegrond als volgt;

Verklaart de nieuwe tegenvordering in hoger beroep van geïntimeerde ontvankelijk maar ongegrond en wijst haar ervan af;

Hervormt het bestreden vonnis van 25 juli 2019;

Opnieuw rechtsprekend:

Zegt voor recht dat de Belgische rechtbanken in deze rechtsmacht hebben, en er geen reden is om de partijen te verwijzen naar de Italiaanse rechtbank te Monza;

Verder rechtsprekend op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep:

Kent aan partijen verder de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag toe over hun kind L. L., geboren op 11 april 2015 te ... (Italië);

Kent het hoofdverblijf van L. verder toe aan appellant, de vader;

Zegt voor recht dat het kind L. verder ingeschreven blijft in de bevolkingsregisters op het adres van de vader in België, 1860 Meise, ...;

*Beveelt de **heropening der debatten** teneinde partijen toe te laten, na kennisname van huidig arrest, met kennis van zaken standpunt in te nemen over de omvang en de modaliteiten van het secundair verblijf van het kind bij geïntimeerde, en over de noodzaak om de verbeurte van een dwangsom op te leggen, en dit op de zitting van deze kamer van **30 juni 2020** om 14.20 uur (60 minuten);*

Zegt dat partijen als volgt hun nieuwe conclusies dienen neer te leggen en mee te delen:

- * appellant: 28/04/2020,*
- * geïntimeerde: 26/05/2020,*
- * appellant (syntheseconclusie): 09/06/2020,*
- * geïntimeerde (syntheseconclusie): 23/06/2020;*

Behoudt de uitspraak over de gerechtskosten voor.

(...)”.

Het hof van beroep te Brussel overweegt te dezen relevant in essentie (citaat; p. 9-10, randnummers 8 en 9; ‘appellant’ te lezen als F. L. en ‘geïntimeerde’ als S. D.):

“(…)

8.

(…)

Overwegende dat nu geïntimeerde op 16 oktober 2018 onvoorwaardelijk afstand van geding heeft gedaan van de procedure die zij voorheen voor de Italiaanse rechtbank te Monza had ingesteld, en dat zij bij vonnis van 24 oktober 2018 veroordeeld werd om deze afstand van geding uit te voeren, vastgesteld moet worden dat minstens vanaf 24 oktober 2018 geïntimeerde zich niet meer kan beroepen op het bestaan van een voorheen ingeleide procedure voor de Italiaanse rechtbanken om de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken af te wijzen;

Dat het loutere feit dat zij, in strijd met haar akkoord van 16 oktober 2018 en met het akkoordvonnis van 24 oktober 2018, nadien niet de nodige stappen heeft ondernomen om deze onvoorwaardelijke afstand van geding te laten vaststellen door de rechtbank te Monza maar wel integendeel deze procedure aldaar heeft voortgezet, niet vermag daar anders over te oordelen;

Dat het feit dat de rechtbank te Monza nadien de bevoegdheid van de Italiaanse rechtbanken bevestigd heeft, dan ook niet relevant is.

9.

(…)

Dat op basis daarvan vaststaat dat het kind L. op 22 maart 2019 haar gewone verblijfplaats in België had, gelet, onder meer, op de gegevens dat het kind maanden voordien met beide ouders in België woonde (sinds 17 juni 2018 samen met de vader, naderhand samen met de vader én de moeder), in België ingeschreven was in de bevolkingsregisters, de Belgische nationaliteit heeft, in België naar school ging, en de taal waar het woonde en verbleef, namelijk het Nederlands, sprak (naast het Italiaans);

(...)

Dat het hof dan ook, in tegenstelling tot de eerste rechter, van oordeel is dat de Belgische rechtbanken in deze rechtsmacht hebben, zodat er geen reden is om overeenkomstig artikel 19, derde lid Brussel IIbis-verordening de partijen te verwijzen naar de Italiaanse rechtbank te Monza;

(...)”.

5.3. Bij eindarrest van 30 juli 2020 oordeelde het hof van beroep te Brussel vervolgens als volgt (citaat):

“(…)

Het tussenarrest van 25 februari 2020 verder uitwerkend:

Veroordeelt geïntimeerde mevrouw D. tot verbeurte van een dwangsom aan appellant de heer L. van € 500 per dag dat zij het kind L. niet terugbrengt bij de vader in België zoals beslist in het tussenarrest van 25 februari 2020, met ingang van de eerste dag volgend op de betekening van huidig arrest aan geïntimeerde;

Legt aan geïntimeerde het verbod op om, eens het kind L. terug naar de vader in België werd gebracht, met het kind L. naar het buitenland te vertrekken onder verbeurte van een dwangsom aan appellant van € 500 per dag dat zij hier een inbreuk op begaat;

Maximeert de door geïntimeerde te verbeuren dwangsommen in totaal op € 20.000;

Kent aan geïntimeerde, de moeder, een secundair verblijf van L. toe eenmaal per maand gedurende een periode van maximaal 5 aaneengesloten dagen waarin een weekend (= zaterdag en zondag) begrepen is, en dit uitsluitend uit te oefenen op Belgisch grondgebied, in onderling overleg tussen partijen te bepalen, en bij gebreke van akkoord van de tweede vrijdag van elke maand om 9 uur tot de daarop volgende dinsdag om 20 uur;

Wijst appellant af van het meer of anders gevorderde;

Wijst geïntimeerde af van haar incidenteel hoger beroep en van haar nieuwe vorderingen in hoger beroep;

Veroordeelt elke partij in de helft van de gerechtskosten van eerste aanleg en van het hoger beroep, begroot in hoofde van elke partij op nul euro, en zegt voor recht dat er wederzijds geen rechtsplegingsvergoeding verschuldigd is;

Stelt vast dat aan appellant bij arrest van 21 augustus 2019 van het Bureau voor rechtsbijstand van dit hof kosteloze rechtsbijstand verleend werd voor alle proceshandelingen in het kader van het hoger beroep;

*Veroordeelt overeenkomstig artikel 269/2 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten geïntimeerde D. tot betaling aan de Belgische Staat, FOD Financiën, van de helft van het rolrecht hoger beroep ten bedrage van 400 euro / 2 = **200 euro**.*

(...)”.

6.1. S. D. (moeder) stelde cassatieberoep in tegen voormeld tussenarrest van 25 februari 2020.

6.2. Bij arrest van 16 december 2021 vernietigde het Hof van Cassatie te Brussel het bestreden tussenarrest van 25 februari 2020 behoudens in zoverre dit het hoger beroep ontvankelijk verklaart, en het eindarrest van 30 juli 2020 (zaak met rolnummer C.20.0341.N).

De eindmotivering onder randnummer 7. en 9. van het arrest van het Hof van Cassatie luidt als volgt (citaat):

“(…)

7. Door op die gronden te oordelen dat er geen reden is om partijen naar de rechtbank te Monza te verwijzen, krachtens artikel 19, lid 3, Brussel IIbis-Verordening, en aldus te weigeren toepassing te maken van de aanhangigheidsregels, na te hebben vastgesteld dat aan de aldaar eerst ingestelde procedure geen einde is gekomen, zodat de situatie van litispendentie en het risico op onverenigbare uitspraken niet zijn verdwenen, verantwoordt de appelrechter zijn beslissing niet naar recht.

Het middel is gegrond.

(…);

en:

“(…)

9. De vernietiging van de beslissing inzake de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken heeft de vernietiging tot gevolg van de beslissing betreffende de grond van het voorwerp van het hoger beroep in het bestreden tussenarrest van 25 februari 2020 en van het hieruit voortvloeiende eindarrest van 30 juli 2020.

(...)”.

Het hof beval dat van dit arrest melding zou worden gemaakt op de kant van de voormelde arresten van het hof van beroep Brussel.

Verder hield het de kosten aan en liet het de beslissing daaromtrent over aan de feitenrechter.

De aldus beperkte zaak werd verwezen naar het hof van beroep te Gent.

6.3. Bij arrest van het hof van beroep te Gent, bureau voor rechtsbijstand, van 10 februari 2022 werd aan S. D. (moeder) rechtsbijstand verleend voor de betekening van het cassatiearrest van 16 december 2021 om aldus de zaak aanhangig te maken bij het hof van beroep te Gent en voor de tussenkomst van ...; vertaler-tolk Italiaans-Nederlands, bij de behandeling ter terechtzitting voor het hof. ..., gerechtsdeurwaarders met standplaats te Gent, werden aangewezen om voor de tussenkomst rechtsbijstand te verlenen met vrijstelling van de betaling van zegel-, registratie-, griffie- en uitgiftrechten (zaak met rolnummer 2022/PD/20).

B. DE PROCEDURE VOOR HET HOF VAN BEROEP TE GENT NA VERWIJZING DOOR HET HOF VAN CASSATIE

7.1. Op 15 februari 2022 liet S. D. (moeder) overgaan tot dagvaarding van F. L. (vader) voor het hof van beroep te Gent, na verwijzing door het Hof van Cassatie te Brussel.

Zij vorderde daarbij toen het volgende (citaat):

“(…)”

Het hoger beroep van de heer F. L. ontvankelijk doch ongegrond te verklaren;

Het vonnis van de rechtbank van Monza van 19 december 2019 van kracht van gewijsde te erkennen;

De heer F. L. te veroordelen tot de betaling van het bedrag van € 6.000,00 ten titel van schade geleden door Mevr. D. wegens het tergend en roekeloos beroep en het gedrag van de heer L. ;

De heer L. te veroordelen tot de kosten van het geding met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot ten zijde van Mevr. D. voor eerste aanleg en in hoger beroep op de maximum rechtsplegingsvergoeding van € 12.000,00

Onder voorbehoud van alle rechten

(...)”.

7.2. S. D. (moeder) vordert in haar syntheseconclusie, neergelegd ter griffie op 14 juni 2022, voor het hof (citaat, waarin ook schrijffouten):

“(…)

Na verwijzing van het (...) arrest van het Hof van Cassatie van België van 16 december 2021

De vordering van Conclaunte na Cassatie ontvankelijk en gegrond te verklaren

Voorafgaandelijk

- *Vast te stellen dat geen litispendentia meer bestaat in de zin van artikel 19 van de Brussel II bis verordening*
- *Vast te stellen dat het vonnis van de burgerlijke rechtbank van Monza van 19 december 2019 kracht van gewijsde heeft en dienvolgens:*
 - o *inzake de vorderingen tot ouderlijke verantwoordelijkheid de bevoegdheid van de Italiaanse rechtbanken in het bijzonder de rechtbank van Monza te bevestigen, waarbij L. haar hoofdverblijf in Italië heeft bij moeder en aan haar toevertrouwd werd.*
 - o *L. samen met moeder naar Italië te laten terugkeren.*
 - o *De heer L. te veroordelen tot de betaling van het bedrag van 6.000,00 ten titel van schade geleden door mevr. D. wegens het tergend en roekeloos beroep en het edrag van de heer L..*

In ondergeschikte orde:

In het geval dat dit hof de bevoegdheid van de Belgische gerechten inzake de vorderingen omtrent de ouderlijke verantwoordelijke van L. zal bestigen — quod non - rekening houdend met de laatste ontwikkelingen in de zaak na de verwijzing van het hof van Cassatie

- *Te zeggen dat het ouderlijk gezag over L. door partijen gezamenlijk verder zal worden uitgeoefend;*
- *Te bevelen in iedere geval onmiddellijk het instellen van psychologische begeleiding voor L.;*
- *L. naar Italië bij haar moeder in Italië te laten terugkeren om aldaar haar hoofdverblijf te hebben en officieel bij het adres van haar moeder in Lissone te laten inschrijven;*
- *De vordering tot relocatie van Mevr. D. eventueel middels de aanstelling van een gerechtsdeskundige te laten onderzoeken en dienvolgens:*
 - o *Mw. ...I te Brussel te lasten met een psychologisch onderzoek van L. en met de volgende opdracht:*
 - *alle dienstige inlichtingen betreffende de zedelijke en lichamelijke toestand van L. in te winnen en de huidige leefomstandigheden, het milieu en de psychische toestand van beide partijen te onderzoeken en toe te lichten;*

- *aan de hand van alle beschikbare gegevens, waaronder een onderhoud met partijen, het kind en al diegenen die zij nuttig acht alsmede observatie — zowel in het moederlijk als in het vaderlijk milieu — met, het belang van de kinderen als criterium;*
 - *na te gaan waar het hoofdverblijf van L. dient gevestigd te worden, met name in België of in Italië;*
 - *te onderzoeken welke verblijfsregeling in het belang van het kind moet worden opgelegd;*
 - *te bemiddelen tussen partijen met het oog op het bekomen van een modus vivendi met betrekking tot de kinderen en hun activiteiten;*
 - *te antwoorden op alle andere nuttige en ter zake dienende vragen die aan Mw ...i door de betrokkenpartijen zouden worden gesteld;*
- *In afwachting van vermeld onderzoek een bezoekenregeling betreffende L. aan moeder toe te kennen als volgt:*
 - *Tijdens de schoolperiode: een bezoekcontact van een keer in de maand vanaf vrijdag na school tot zondagavond om 18u volgens de mogelijkheden van moeder (logement, vlucht en beschikbaarheid).*
 - *Tijdens de vakantie:*
 - o *De volledige herfst-kroesvakantie in Italië elk jaar afwisselend met vader (vanaf de laatste schooldag tot de zondag voor het begin van de school)*
 - o *10 opeenvolgende dagen tijdens de kerstvakantie in Italië.*
 - o *10 opeenvolgende dagen tijdens de paasvakantie in Italië.*
 - o *Een maand tijdens de zomervakantie in Italië elk jaar afwisselend met vader de maand van juli of de maand van augustus.*

Moeder zal L. in België op de vluchthaven (Zaventem of Charleroi) komen afhalen en vader zal L. in Italië terug gaan afhalen.

De kosten van het vervoer van L. worden tussen de twee partijen elke voor de helft verdeeld.

In zeer ondergeschikte orde

In het geval dat de vordering van dhr L. ontvankelijk en gegrond zal worden verklaard een secundair verblijf in Italië aan moeder toe te kennen tijdens de vakantie en in België tijdens het schooljaar zoals boven.

De vorderingen van dhr L. afwijzen als ongegrond.

In ieder geval

De heer L. te veroordelen tot de kosten van het geding in eerste aanleg, in beide aanleggen van beroep inclusief de rechtsplegingsvergoeding zijn aan de zijde van Concluante in eerste aanleg van 1500 euro, in aanleg voor het hof van beroep van 2500,00.

(...)”.

7.3. F. L. (vader) vordert in zijn syntheseconclusie, neergelegd ter griffie op 22 juli 2024, voor het hof (citaat):

“(…)

Het hoger beroep van conluant, zoals ingesteld bij verzoekschrift voor het Hof van Beroep te Brussel op datum van 12.09.2019 ontvankelijk te verklaren.

Vast te stellen dat er geen litispendentie meer bestaat in de zin van art. 19 lid 2 Brussel IIbis gelet op het eindvonnis van de rechtbank te Monza dd. 19.12.2019 en aldus dat er geen reden meer bestaat om partijen naar de Italiaanse rechtbank te verwijzen op grond van art. 19, lid 3 Brussel IIbis verordening.

Vast te stellen dat de rechtsmacht van het Hof van Beroep te Gent, binnen de perken van de verwijzing na Cassatie, hiermee uitgeput is.

Rechtdoende op de vordering van appellante na Cassatie m.b.t. de erkenning van het vonnis van de rechtbank te Monza d.d. 19 december 2019:

Vast te stellen dat de rechtbank te Monza met miskenning van art. 16 Kinderontvoeringsverdrag op datum van 19.12.2019 heeft beslist over het ouderlijk gezag en de verblijfsregeling van L.

Om die reden, bij toepassing van art. 23 (a) en 23 (e) en (f)Brussel IIbis de erkenning van voormelde beslissing van de rechtbank te Monza dd. 19.12.2019 te weigeren gelet op de terugkeer van L. naar België in het kader van de procedure op grond van het Kinderontvoeringsverdrag op datum van 12.01.2022 en ingevolge beschikking van de Belgische Jeugdrechtbank, 52^e kamer, dd. 10.03.2022 waarbij L. voorlopig aan haar vader werd toevertrouwd.

Het anders of meer gevorderde door appellante in cassatie af te wijzen als ongegrond

Appellante in cassatie te veroordelen tot de kosten van de procedure, aan de zijde van conluant begroot op een rechtsplegingsvergoeding van € 1.800,00

(…)”.

C. DE PROCEDURES TUSSEN PARTIJEN IN ITALIË

i. de procedures voor de rechtbank te Monza

8. Uit de gegevens en stukken waarop het hof acht kan slaan blijkt in essentie samengevat wat volgt (farde B stukken 1-5 S. D.):

- S. D. (moeder) legde op 2 juli 2018 een verzoekschrift neer bij de rechtbank van Monza, 4de burgerlijke kamer, eensdeels, tot het verkrijgen van het ‘exclusieve

hoederecht' van dochter L. L. bij haar in Italië met opschorting van de contacten met vader (tenzij via een neutrale bezoekerimte) en, anderdeels, tot het verkrijgen van een financiële regeling;

- bij (tussen)vonnis van 18 oktober 2018 achtte de rechtbank te Monza, 4de burgerlijke kamer, zich internationaal bevoegd en wees het kind exclusief toe aan moeder, met verblijfplaats, in geval van terugkeer naar Italië, in de woning van moeder, en stelde de zaak voor verdere behandeling vast op een latere rechtsdag;
F. L. (vader) bleek niet vertegenwoordigd;
- bij (tussen)vonnis van 14 maart 2019 van de rechtbank van Monza, 4de burgerlijke kamer, werd de zaak vastgesteld op een latere rechtsdag;
volgens deze beschikking werd het akkoordvonnis van de familierechtbank Brussel van 24 oktober 2018 neergelegd door S. D. (moeder);
de rechtbank vroeg de overlegging van stukken inzake de aanvangsdatum van de procedure in België en inzake de daar genomen maatregelen;
F. L. (vader) bleek niet vertegenwoordigd;
- bij (tussen)vonnis van 16 mei 2019 van de rechtbank te Monza, 4de burgerlijke kamer, werden bijkomende (onderzoeks)maatregelen genomen in verband met het omgangsrecht van vader met het kind in Italië, met verbod tot het verlaten van het Italiaanse grondgebied met het kind; de zaak werd voor verdere behandeling vastgesteld op een latere rechtsdag;
F. L. (vader) was vertegenwoordigd;
- bij vonnis van 19 december 2019 van de rechtbank te Monza, 4de burgerlijke kamer, werd het kind op exclusieve wijze toegekend aan moeder, het bezoekrecht van vader opgeschort, een beslissing genomen in verband met de onderhoudsbijdrage en buitengewone kosten en een verbod uitgesproken voor het kind om samen met vader het land te verlaten;
dit vonnis heeft onbetwist kracht van gewijsde;
- bij vonnis van 29 december 2021 van de rechtbank te Monza, 4de burgerlijke kamer, werd geen uitspraak gedaan over het voormeld definitief vonnis van dezelfde rechtbank van 19 december 2019, waardoor er geen sprake is van een uitreisverbod van het kind met moeder.

Voor de rechtbank te Monza deed S. D. (moeder) helemaal geen 'afstand van geding en vordering van de procedures', terwijl zij zich daartoe in het akkoordvonnis van de familierechtbank te Brussel van 24 oktober 2018 nochtans had verbonden.

ii. de procedures voor het hof van beroep te Milaan

9. Uit de gegevens en stukken waarop het hof acht kan slaan blijkt dat voor het hof van beroep te Milaan, afdeling personen, minderjarigen en familie, tussen partijen ook procedures werden gevoerd inzake de erkenning of niet-erkenning van het respectievelijk door het hof van beroep te Brussel gewezen tussenarrest van 25 februari 2020 en eindarrest van 30 juli 2020 krachtens artikel 21.3. Brussel IIbis Verordening (farde B 6 en 8 S. D.).

De procedures werden, na tussenkomst van het arrest van het Hof van Cassatie te Brussel van 16 december 2021, beëindigd respectievelijk met een beslissing van onontvankelijkheid (wat betreft de niet-erkenning van het tussenarrest van het hof van beroep te Brussel van 25 februari 2020) en met een beslissing dat het geding zonder voorwerp was aangezien de uitspraak die het voorwerp van het geschil uitmaakte was verbroken.

iii. de terugkeerprocedure voor de jeugdrechtbank te Milaan
de procedures voor het Hof van Cassatie te Rome
de uitvoeringsmaatregelen in Italië voor de terugkeer van het kind naar België

10. Uit de gegevens en stukken waarop het hof acht kan slaan blijkt in essentie samengevat wat volgt (farde D S. D.; de digitaal op 24 november 2022 en op 4 maart 2024 overgelegde stukken S. D., farde III 1-5 F. L.).

- op 3 april 2019 verzocht F. L. (vader) via tussenkomst van de Centrale Autoriteit, in toepassing van het Haags Kinderontvoeringsverdrag, om de terugkeer van L. L. naar België;
- bij 'decreet' van 1 oktober 2019 van de jeugdrechtbank te Milaan werd beslist tot de afwijzing van het verzoek van vader tot terugkeer van L. L. naar België;
- op 2 december 2019 stelde F. L. (vader) tegen dit 'decreet' een cassatievoorziening in;
- bij arrest van 19 april 2021 van het Hof van Cassatie te Rome (1) werd het vonnis van de jeugdrechtbank van Milaan van 1 oktober 2019 vernietigd en de zaak verwezen naar de jeugdrechtbank te Milaan (andere samenstelling) om opnieuw te oordelen over het terugkeerverzoek voor L. L. naar België;
- bij arrest van 24 maart 2023 van het Hof van Cassatie te Rome (2) werd het verzoek tot herziening van het arrest van het Hof van Cassatie te Rome, dat het 'decreet' van de jeugdrechtbank te Milaan van 1 oktober 2019 vernietigde, onontvankelijk verklaard;
- bij 'decreet' van 5 november 2021 beval de jeugdrechtbank te Milaan de onmiddellijke terugkeer van L. L. naar België, met de bevoegdheid van het openbaar ministerie tot uitvoering van deze maatregel;
S. D. (moeder) stelde op 22 november 2021 tegen dit 'decreet' een cassatievoorziening in;
- na een bevel tot begeleiding en verslag van de sociale diensten van 9 december 2021, nam het parket van de jeugdrechtbank te Milaan op 10 december 2021 een uitvoeringsmaatregel met het oog op de terugkeer van het kind naar België;
op 12 januari 2022 is L. L. effectief teruggekeerd naar België;

- bij tussenarrest van 19 oktober 2022 van het Hof van Cassatie te Rome (3) werd de zaak naar de rol verzonden;
- bij arrest van 6 oktober 2023 (publicatie 31 januari 2024) verbrak het Hof van Cassatie te Rome (4) het vonnis van 5 november 2021 van de jeugdrechtsbank te Milaan en deed het tevens zelf uitspraak ten gronde, met name verwierp het hof de vordering tot het verkrijgen van een terugkeerbevel voor L. L. in het bijzonder op grond van artikel 13 Haags Kinderontvoeringsverdrag.

D. DE IN BELGIË GEVOERDE AANVERWANTE PROCEDURES TUSSEN PARTIJEN

i. de vordering voor de familierechtsbank te Brussel tot uitvoerbaarverklaring van het vonnis van de rechtsbank te Monza van 19 december 2019
de vordering op derdenverzet voor de familierechtsbank te Brussel

11. Bij beschikking van 14 februari 2022 willigde de familierechtsbank te Brussel, - ingevolge het door S. D. (moeder) op 13 januari 2022 neergelegd éézijdig verzoekschrift – haar verzoek tot uitvoerbaarverklaring van het vonnis van de rechtsbank te Monza van 19 december 2019 in.

Na betekening met bevel tot afgifte van het kind op 8 maart 2022, stelde F. L. (vader) op 10 maart 2022 derdenverzet in met het oog op het ongegrond doen verklaren van de oorspronkelijke vordering tot uitvoerbaarverklaring. Deze procedure is hangend voor de familierechtsbank te Brussel (zaak gekend onder rolnummer 2022/826/A).

ii. de procedures voor de jeugdrechtsbank te Brussel

12. Uit de gegevens en stukken waarop het hof acht kan slaan blijkt in essentie samengevat wat volgt (farde C. stuk 17 S. D.; farde IV stukken 1-7 en 9-10 F. L.):

- naar aanleiding van de terugkeer van het kind L. L. naar België volgt een beslissing van 13 januari 2022 van het jeugdparket te Halle-Vilvoorde tot crisisplaatsing van het kind bij F. L. (vader) voor 24u;
- naar aanleiding van de uitvoering van het vonnis 19 december 2019 van de rechtsbank te Monza werd de jeugdrechtsbank Brussel gevat in het kader van een VOS-dossier ('VOS', te verstaan als verontrustende opvoedingssituatie);
- bij beschikking van 10 maart 2022 van de jeugdrechter te Brussel werd het kind L. L. voorlopig aan F. L. (vader) toevertrouwd (zaak gekend onder 83/2022/52M);
- de jeugdrechter beval een maatschappelijk onderzoek;
- bij vonnis van 12 september 2022 van de jeugdrechtsbank te Brussel, 52ste kamer, verklaarde deze de verontrustende opvoedingssituatie bewezen; de minderjarige L. L. werd onder toezicht gesteld van de sociale dienst van de jeugdrechtsbank;

zij werd voorlopig aan F. L. (vader) toevertrouwd;

voor zoveel als nodig zouden de contacten tussen het kind en S. D. (moeder) voorlopig georganiseerd worden via de Bezoekruimte van het CAW Asse om de veertien dagen, afwisselend op woensdag en op zaterdag, volgens de modaliteiten af te spreken met de Bezoekruimte en met de aangestelde consulente van de Sociale Dienst van de jeugdrechtbank;

- bij vonnis van 11 september 2023 van de jeugdrechtbank te Brussel, 52ste kamer, werd de maatregel voorzien in voormeld vonnis van 12 september 2022 verlengd; de minderjarige L. L. bleef voorlopig aan F. L. (vader) toevertrouwd; er werd gezegd dat de contacten tussen het kind en S. D. (moeder) voorlopig verder georganiseerd worden via de Bezoekruimte van het CAW Asse om de veertien dagen op zaterdag, met dien verstande dat er niet-begeleide buitenbezoeken kunnen worden opgestart volgens de modaliteiten af te spreken met de Bezoekruimte en met de aangestelde consulente van de Sociale Dienst van de jeugdrechtbank, van zodra en zolang een aantal nader omschreven voorwaarden worden gerespecteerd;
- bij vonnis van 30 september 2024 van de jeugdrechtbank te Brussel, 52ste kamer, werd de maatregel voorzien in voormeld vonnis van 11 september 2023 verlengd; L. L. bleef voorlopig aan F. L. (vader) toevertrouwd; er werd gezegd dat de contacten tussen het kind en S. D. (moeder) voorlopig verder georganiseerd worden via de Bezoekruimte van het CAW Asse, volgens de modaliteiten die verder zullen worden afgesproken met de Bezoekruimte en mits de verdere naleving van de voorwaarden bepaald in het vonnis van 11 september 2023.

iii. de procedure spoedeisende maatregelen ex artikel 1253ter/4, § 2 Ger.W. voor de familierechtbank te Brussel

13. Naar aanleiding van voormelde op verzoek van S. D. (moeder) ingewilligde uitvoerbaarverklaring wat betreft het vonnis van de rechtbank te Monza van 19 december 2019, legde F. L. (vader) op 11 maart 2022 bij de familierechtbank te Brussel een verzoekschrift ex artikel 1253ter/4, §2 Ger.W. neer teneinde:

- vast te stellen dat de Belgische rechtbanken internationale bevoegdheid hebben wat betreft het ouderlijk gezag en verblijf van het kind L. L. op grond van artikel 8 Brussel IIbis Verordening;
- ondergeschikt, vast te stellen dat met betrekking tot het verblijf van dit kind, gelet op de spoedeisendheid, voorlopige en bewarende maatregelen kunnen worden genomen op grond van artikel 20 Brussel IIbis Verordening;
- een aantal nader omschreven maatregelen inzake de gezags- en verblijfsregeling voor het kind te bekomen.

Deze zaak is hangend voor de familierechtbank Brussel, 34ste kamer, en is naar de bijzondere rol verwezen (zaak gekend onder rolnummer 2022/872/A; familiedossier 330100-18-01066)).

iv. de procedure ten gronde voor de familierechtbank te Brussel

14. Bij verzoekschrift van 30 april 2024 verzocht F. L. (vader) de familierechtbank te Brussel – onder verwijzing naar de artikelen 1322 *bis*, 3^e e, 1322 *duodecies* Ger.W., artikel 11.6 Brussel *IIbis* Verordening, artikel 29 Brussel *IIter* Verordening en naar het Haags Kinderontvoeringsverdrag – ten gronde te oordelen over het kind L. L. (farde III stuk 8 F. L. en zijn farde IV stuk 10). Hij vorderde de zaak samen te voegen met voormelde zaak gekend onder rolnummer 2022/872/A.

F. L. (vader) vorderde in het gedinginleidend verzoekschrift, in toepassing van artikel 11.6 Brussel *IIbis* Verordening:

- de uitsluitende uitoefening van het ouderlijk gezag over het kind L. L.;
- de inschrijving van het kind op zijn woonplaats te 1860 Meise, ... als hebbend aldaar haar hoofdverblijf;
- akte te nemen van het aanbod tot contact met S. D. (moeder) onder toezicht van het CAW, volgens de frequentie en modaliteiten die daar zijn bepaald;
- aan moeder het verbod op te leggen met het kind naar het buitenland te gaan onder verbeurte van een dwangsom van 500,00 euro per dag en per inbreuk.

Deze zaak is hangend voor de familierechtbank Brussel, 34ste kamer, en is naar de bijzondere rol verwezen (zaak gekend onder rolnummer 2024/1400/A).

E. de strafklachten in België en in Italië

15. Het hof vermeldt – louter informatief – in dit verband volgende klachten:

- een klacht door S. D. (moeder) ten laste van F. L. (vader) van 19 juni 2018 bij de politie te Lissone wegens intrafamiliaal geweld en ontvoering van het kind door vader (farde A stuk 4 S. D.);
daarin is ook sprake van politionele tussenkomsten in België;
volgens het schrijven van 29 mei 2019 van de Afdeling Politie Criminaliteit Monza en Brianza blijkt, onder verwijzing naar voormelde strafklacht, dat het ‘misdrijf mishandeling’ werd geseponeerd en dat in de strafprocedure ‘m.b.t. het misdrijf voorzien in art.574*bis* van het Strafwetboek’ geen bijkomende initiatieven worden genomen, om redenen erin uiteengezet (farde A stuk 8 S. D.);
- een klacht door S. D. met burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter te Brussel van 22 maart 2019 wegens het opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel (Farde A stuk 5 S. D.);

volgens het schrijven van 13 juli 2021 van het parket Brussel-Halle-Vilvoorde aan S. D. was de zaak toen in vooronderzoek (Farde A stuk 6 S. D.); het op de inventaris vermeld schrijven van 30 april 2019 van datzelfde parket bevindt zich niet in het dossier met stukken overgelegd door S. D.;

- naar aanleiding van een – na de terugkeer van L. L. naar België – in uitvoering van het ‘decreet’ van de jeugdrechtbank te Milaan van 5 november 2021, navolgend verblijf bij haar vader in België, ondernam S. D. alsnog op 9 maart 2022 een poging tot gedwongen uitvoering van het vonnis van de rechtbank te Monza van 19 december 2019;
er was blijkbaar politietussenkomst nodig met opstelling op 9 maart 2022 van een proces-verbaal wegens ‘poging tot ontvoering van het kind’;
hierover werd S. D. ondervraagd door de politie op 9 maart 2022 (Farde D stuk 11 S. D.).

III. BEOORDELING

A. DE DRAAGWIJDTE VAN DE VERBREKING DOOR HET HOF VAN CASSATIE TE BRUSSEL

16. In het tussenarrest van het hof van beroep te Brussel van 25 februari 2020 werd het hoger beroep van F. L. (vader) tegen het eindvonnis van de familierechtbank te Brussel van 25 juli 2019 ontvankelijk verklaard. Verder rechtsprekend, op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep, werd wat betreft het kind L. L. nog geoordeeld over de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag, het domicilie en hoofdverblijf van het kind bij vader. Voorts werd de heropening van de debatten bevolen wat betreft het secundair verblijf van het kind bij moeder en de dwangsomveroordeling.

In het eindarrest van datzelfde hof van 30 juli 2020 werd dan een nader bepaald secundair verblijf van het kind bij moeder met uitreisverbod bepaald, onder verbeurte van een nader omschreven dwangsom en ook geoordeeld over de gerechtskosten.

Behoudens wat betreft de ontvankelijkheid van het hoger beroep werd dit tussenarrest en het navolgend eindarrest door het Hof van Cassatie verbroken bij arrest van 16 december 2021.

17. Krachtens artikel 1110, vierde lid Ger.W. voegt het gerecht waarnaar het Hof van Cassatie de zaak heeft verwezen zich naar het arrest van het Hof van Cassatie betreffende het door dat hof beslechte rechtspunt.

Dit houdt in dat de rechter zich dient te voegen naar het door het Hof van Cassatie beslechte rechtspunt. Anders gezegd, de rechter dient zich te voegen naar de uitlegging van de rechtsregel door het Hof. Dit impliceert evenwel niet dat de taak van de rechter op

verwijzing beperkt is tot het toepassen van de beslissing van het Hof van Cassatie over het betwiste rechtspunt op de door het bestreden arrest vastgestelde feiten.

Hoewel de omvang van de vernietiging beperkt is tot de draagwijdte van het aangevoerde middel, is de vernietiging van het aangevochten beschikkende gedeelte wel volledig, in die zin dat niet alleen de juridische redenen van de bestreden beslissing worden vernietigd, maar ook de feiten en middelen die aan deze bestreden beslissing ten grondslag liggen. De vernietiging heeft immers tot gevolg dat de partijen, binnen de grenzen van de omvang van de vernietiging, worden teruggeplaatst in de toestand waarin ze zich bevonden voor de rechter wiens beslissing werd vernietigd. Binnen de grenzen van de omvang van de vernietiging kunnen partijen bijgevolg nieuwe feiten en middelen aanvoeren, zoals zij dit ook konden voor de rechter wiens beslissing werd vernietigd. De rechter op verwijzing moet aldus, binnen de grenzen van de omvang van de vernietiging, de feiten opnieuw vaststellen en beoordelen. De omvang van de vernietiging is in België bovendien eerder ruim, aangezien niet enkel de expliciet aangevochten beslissing wordt vernietigd, maar ook beslissingen die het gevolg zijn van de bestreden beslissing, beslissingen die in nauw verband staan met de bestreden beslissingen en beslissingen die niet te onderscheiden zijn van de bestreden beslissing (CLAUS L., ‘Het gewijzigde art. 1110 Ger.W.: de omvang van het debat voor de rechter op verwijzing aan banden gelegd?’, *RW* 2018-19, afl. 17, 649-651, nr. 22).

Het hof beoordeelt onderhavig geschil met toepassing van deze principes. In die zin werden hoger reeds de relevante feiten en procedurevoorgaanden door dit hof opnieuw vastgesteld.

B. DE BEOORDELING VAN DE VORDERINGEN VAN PARTIJEN NA DE VERWIJZING DOOR HET HOF VAN CASSATIE TE BRUSSEL

18. Het hof maakt bij huidige beoordeling node abstractie van (de inhoud van) het stuk 8 farde IV van F. L. (vader) verworven in het kader van de gerechtelijke jeugdhulpverlening, louter daarvoor bestemd en niet aan te wenden in onderhavige familiezaak. Ook de overwegingen in dit verband in de syntheseconclusie van de ene dan wel de andere partij neemt het hof niet in aanmerking bij onderhavige beoordeling.

19.1. Na het arrest van het Hof van Cassatie te Brussel van 16 december 2021 worden partijen teruggeplaatst in de toestand waarin ze zich bevonden voor de rechter wiens beslissing(en) werden vernietigd. Dit is de toestand waarbij de familierechtbank te Brussel bij vonnis van 27 juli 2019 de zaak naar de rechtbank te Monza had verwezen overeenkomstig artikel 19, lid 3. Brussel IIbis Verordening.

F. L. (vader) had bij brief van 22 maart 2019 de familierechtbank te Brussel om vaststelling van de zaak verzocht in het kader van de blijvende saisine, ‘*nu is gebleken dat Mevrouw S. D. in weerwil van het akkoordvonnis dd. 24 oktober 2018 is vertrokken naar Italië en weigert de woonplaats te vervoegen*’.

19.2. Het hof stelt vast dat de vordering van F. L. (vader), eerder eiser in de procedure blijvende saisine voor de familierechtbank te Brussel, betrekking had op de niet toepassing van artikel 19, lid 2. Brussel *IIbis* Verordening, op de bevestiging van de bevoegdheid op grond van artikel 10 Brussel *IIbis* Verordening en op het vorderen van maatregelen wat betreft het kind L. L. inzake het domicilie, de gezags- en verblijfsregeling, een dwangsomveroordeling, de kinderbijslag en andere sociale en fiscale voordelen, met een voorbehoud voor het vorderen van een onderhoudsbijdrage.

De vordering van S. D. (moeder), eerder verweester in de procedure blijvende saisine voor de familierechtbank te Brussel, beoogde samengevat de opschorting van de procedure op basis van ‘artikel 19 Brussel *IIbis* Verordening’, ondergeschikt de verwijzing van de zaak naar de volgens haar bevoegde rechtbank te Monza. Zij besloot in elke geval tot de afwijzing van de vordering van F. L. als ongegrond.

19.3. Het hof stelt daarnaast vast dat de vordering van F. L. (vader), eerder appellant voor het hof van beroep Brussel, als gevolg van de hoger weergegeven feitelijke en procedurele evolutie voor dit hof is gewijzigd.

Hetzelfde geldt voor de vordering van S. D. (moeder), oorspronkelijk geïntimeerde voor het hof van beroep te Brussel, al handhaaft zij haar nieuwe tegenvordering tot schadevergoeding wegens tergend en roekeloos hoger beroep.

Na – behoudens wat betreft de ontvankelijkheid van het hoger beroep – de vernietiging van het tussenarrest van 25 februari 2020 en van het eindarrest van 30 juli 2020 van het hof van beroep te Brussel, vordert F. L. (vader) in zijn syntheseconclusie voor dit hof vast te stellen dat er geen litispendingie meer bestaat in de zin van artikel 19, lid 2. Brussel *IIbis* Verordening gelet op het eindvonnis van de rechtbank te Monza van 19 december 2019. Aldus besluit hij dat er geen reden meer bestaat om partijen naar de Italiaanse rechtbank te verwijzen op grond van artikel 19, lid 3. Brussel *IIbis* Verordening en dat de rechtsmacht van het hof van Beroep te Gent, binnen de perken van de omvang van en de verwijzing na cassatie, hiermee uitgeput is.

Ook S. D. (moeder) vordert in haar syntheseconclusie voor dit hof vooraf vast te stellen dat er geen litispendingie meer bestaat in de zin van ‘artikel 19’ van de Brussel *IIbis* Verordening.

20.1. Artikel 19 lid 2. en lid 3. Brussel *IIbis* Verordening luiden als volgt (citaat):

“(…)

1. (...)

2. *Wanneer bij gerechten van verschillende lidstaten procedures betreffende de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind aanhangig zijn welke hetzelfde onderwerp betreffen en op*

dezelfde oorzaak berusten, houdt het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zijn uitspraak ambtshalve aan totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat.

3. Wanneer de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat, verwijst het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, partijen naar dat gerecht. In dit geval kan de partij die de procedure aanhangig heeft gemaakt bij het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, die vordering aanhangig maken bij het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht.

(...)”.

20.2. De procedure voor de rechtbank te Monza werd inderdaad door S. D. (moeder) aanhangig gemaakt op 2 juli 2018, dus chronologisch eerder dan de procedure voor de familierechtbank te Brussel die door F. L. (vader) is gevat op 20 juli 2018. Deze procedure werd beëindigd bij akkoordvonnis van de familierechtbank te Brussel van 24 oktober 2018. Het akkoord werd uitgevoerd, behalve wat betreft de afstand van geding en vorderingen in de Italiaanse procedures.

Of S. D. al dan niet de (internationale) bevoegdheid van de Belgische familierechtbank alsdan heeft aanvaard acht het hof niet dienend bij onderhavige beoordeling.

Het hof stelt enkel vast dat de familierechtbank te Brussel de uitspraak in de zaak niet ambtshalve heeft aangehouden totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst was aangebracht, hetzij de rechtbank te Monza, vaststond.

20.3. F. L. (vader) liet naderhand de zaak, in het kader van de blijvende saisine (artikel 1287ter/7 Ger.W.), opnieuw oproepen voor de familierechtbank te Brussel toen S. D. (moeder), in strijd met voormeld akkoordvonnis van 24 oktober 2018 van dezelfde rechtbank, het kind L. L. vanaf 3 maart 2019 achterhield in Italië.

Het is deze procedure in blijvende saisine voor de familierechtbank te Brussel die finaal in onderhavig arrest van dit hof na cassatie wordt afgerond. Het is in diezelfde procedure dat S. D. (moeder) de vaststelling van de (internationale) bevoegdheid van de Belgische familierechtbank expliciet betwist en de verwijzing naar de volgens haar bevoegde rechtbank in Italië beoogde en blijft beogen.

20.4. Bij arrest van 16 december 2021 oordeelde het Hof van Cassatie te Brussel dat het hof van beroep te Brussel – op de gronden weergegeven in het arrest van het Hof van Cassatie onder randnummer 6 – zijn beslissing in het tussenarrest van 25 februari 2022 niet naar recht heeft verantwoord door te weigeren om de zaak naar de rechtbank te Monza te verwijzen in toepassing van artikel 19, lid 3. Brussel IIbis Verordening en aldus te weigeren toepassing te maken van de aanhangigheidsregels na te hebben vastgesteld dat aan de

procedure in Monza, die eerder werd ingesteld, geen einde was gekomen zodanig dat de situatie van litispendentie nog steeds bestond alsook het risico op onverenigbare uitspraken.

Het Hof van Cassatie te Brussel verwees in het arrest van 16 december 2021 (randnummers 2 en 3) in dit verband naar de vaststaande rechtspraak van het Europees Hof van Justitie waaruit blijkt dat de dwingende aanhangigheidsregels van artikel 19 Brussel *IIbis* Verordening ertoe strekken, in het belang van een goede rechtsbedeling binnen de Europese Unie, parallelle procedures voor de gerechten van de verschillende lidstaten en tegenstrijdige beslissingen die daarvan het gevolg kunnen zijn, te voorkomen. Aan de situatie van litispendentie komt pas een einde wanneer aan één van de procedures in de verschillende lidstaten een einde komt.

Volgens het Hof van Cassatie volgt uit de in het arrest onder randnummers 2 en 3 aangehaalde rechtspraak en uit de basisdoelstellingen van de aanhangigheidsregels (samenwerking, wederzijds vertrouwen tussen de rechterlijke instanties van verschillende lidstaten en het vermijden van tegenstrijdige beslissingen) dat, wanneer de partij die de procedure eerst bij een gerecht van een lidstaat aanhangig heeft gemaakt, zich er in een later aanhangig gemaakte procedure voor het gerecht van een andere lidstaat toe verbindt om afstand te doen van het geding in de lidstaat van het eerst aangezocht gerecht, maar zij vervolgens nalaat die afstand van geding uit te voeren zodat er geen einde komt aan de procedure in de lidstaat van het eerst aangezochte gerecht, de aanhangigheidsregels krachtens artikel 19 Brussel *IIbis* Verordening blijven gelden.

20.5. Beide partijen zijn het er voor dit hof echter over eens dat er inmiddels helemaal geen litispendentie meer bestaat, waarvan akte.

Met de beslissing van de rechtbank te Monza van 19 december 2019 is aan de procedure bij het gerecht van de eerst aangezochte lidstaat (Italië) immers daadwerkelijk een einde gekomen, en is ook niet langer voldaan aan de criteria voor aanhangigheid zodat er geen toepassing meer dient gemaakt te worden van artikel 19 Brussel *IIbis* Verordening en er geen aanleiding is om de zaak nog te verwijzen naar de Italiaanse rechtbank. De bevoegdheid van het gerecht waarvoor de zaak eerst is aangebracht wordt immers geacht niet meer vast te staan.

Uit het arrest van het Hof van Cassatie te Brussel van 16 december 2021 en naar luid van artikel 24 Brussel *IIbis* Verordening was het de Belgische gerechten en is het thans dit hof niet toegelaten om de bevoegdheid van het gerecht van de lidstaat van herkomst, de rechtbank te Monza, te toetsen. Ingevolge het eindvonnis van de rechtbank te Monza van 19 december 2019 is op die datum een einde gekomen aan de bevoegdheid van die rechtbank.

In de mate S. D., na verwijzing door het Hof van Cassatie, voor dit hof vordert inzake de vorderingen tot ouderlijke verantwoordelijkheid de bevoegdheid van de Italiaanse

rechtbanken, in het bijzonder de rechtbank te Monza, te bevestigen, wijst het hof deze vordering dan ook af.

Dit hof besluit, overeenkomstig de vordering van F. L. (vader) na de verwijzing door het Hof van Cassatie, dat zijn rechtsmacht binnen de perken van de vernietiging en deze verwijzing hiermee uitgeput is.

21.1. Na verwijzing door het Hof van Cassatie vordert S. D. (moeder) voor dit hof vast te stellen dat het vonnis van de rechtbank te Monza van 19 december 2019, waarbij het kind aan haar moeder werd toevertrouwd met hoofdverblijf bij haar in Italië, kracht van gewijsde heeft en derhalve de terugkeer samen met haar moeder naar Italië te bevelen.

Afgezien de vaststelling dat de rechtsmacht van dit hof binnen de grenzen van de verwijzing door het Hof van Cassatie is uitgeput, herneemt het hof dat een éénzijdig verzoek tot (de erkenning en uitvoerbaarverklaring van het vonnis van de rechtbank te Monza van 19 december 2019 reeds op 13 januari 2022 werd gericht aan de familierechtbank Brussel, die uitspraak deed op 14 december 2022, beslissing waartegen een derdenverzet van F. L. (vader) hangend is.

21.2. Na verwijzing door het Hof van Cassatie stelt S. D. (moeder) voor dit hof, in ondergeschikte orde, in het kader van een voorgehouden verruimde devolutieve werking van het hoger beroep, een aangepaste vordering tot een gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag, een relocatie van het kind naar Italië na een psychologisch onderzoek, in afwachting een nader bepaald secundair verblijf van het kind bij moeder. Ook stelt zij, in uiterst ondergeschikte orde, een vordering inzake een secundair verblijf van het kind bij haar in België.

Afgezien de vaststelling dat de rechtsmacht van dit hof binnen de grenzen van de verwijzing door het Hof van Cassatie is uitgeput, herneemt het hof zich te voegen naar het arrest van het Hof van Cassatie betreffende het daarin beslechte rechtspunt wars van een voorgehouden verruimde devolutieve werking van het hoger beroep.

Het hof herneemt dat voor de familierechtbank Brussel, enerzijds, op verzoek van F. L. (vader) sedert 11 maart 2022 een procedure spoedeisende maatregelen hangend is, en anderzijds, eveneens op zijn verzoek, sedert 30 april 2024 een procedure ten gronde.

Afgezien de vaststelling dat de rechtsmacht van dit hof binnen de grenzen van de verwijzing door het Hof van Cassatie is uitgeput, herhaalt het hof dat, ingevolge het vonnis van de jeugdrechtbank Brussel van 30 september 2024, voor L. L. nog steeds jeugdbeschermingsmaatregelen lopen waarbij zij voorlopig toevertrouwd is aan vader, met nader bepaalde contactmogelijkheden tussen moeder en kind. Beslissingen van de jeugdrechter of jeugdrechtbank in protectionele dossiers, hebben wegens hun meer

dwingend karakter, voorrang op de beslissingen in burgerrechtelijke betwistingen over de persoon van de minderjarige (artikel 7/1 Jeugdbeschermingswet).

21.3. Tot slot en niet in het minst nodigt dit hof de partijen met aandrang uit – in het meerdere belang van hun beider dochter L. L. en in hun eigen belang als ouders –, temeer in deze familiezaak principiële beslissingen zijn genomen, om de strijd te stoppen en de procedures in Italië en in België minnelijk te proberen regelen / te proberen beëindigen.

C. DE TEGENVORDERING VAN SYLVIA D. (MOEDER) TOT SCHADEVERGOEDING WEGENS TERGEND EN ROEKeloos HOGER BEROEP

22. De nieuwe tegenvordering van S. D. tot schadevergoeding wegens een tergend en roekeloos hoger beroep faalt, behalve wat de ontvankelijkheid betreft, op grond van wat voorafgaat zonder meer ten gronde naar recht. F. L. (vader) slaagt immers in zijn vordering (in hoofdorde) voor dit hof als gevolg van de verwijzing na cassatie.

D. DE GERECHTSKOSTEN

23. S. D. (moeder) vordert F. L. (vader) te veroordelen tot de kosten van het geding in eerste aanleg, in de kosten van hoger beroep in beide instanties, inclusief de rechtsplegingsvergoeding aan haar zijde in eerste aanleg begroot op 1.500,00 euro en in hoger beroep op 2.500,00 euro.

F. L. (vader) vordert S. D. (moeder) te veroordelen tot de kosten van de procedure, aan haar zijde begroot op een rechtsplegingsvergoeding van 1.800,00 euro.

24.1. In het beroepen vonnis van de familierechtbank te Brussel van 25 juli 2019 werden de rechtsplegingsvergoedingen, gelet op de hoedanigheid van partijen, gecompenseerd. Nu de zaak in het kader van de blijvende saisine werd aanhangig gemaakt werden er geen andere gerechtskosten uitgezet. Er werd vermeld dat de vertaalkosten niet vallen onder artikel 1018 Ger.W., maar die zijn thans niet gevorderd.

24.2. Het hof van beroep te Brussel veroordeelde elke partij in de helft van de gerechtskosten van eerste aanleg en van het hoger beroep en zegde voor recht dat er wederzijds geen rechtsplegingsvergoeding verschuldigd was.

Het hof van beroep te Brussel stelde vast dat aan F. L. (vader), bij arrest van 21 augustus 2019 van het Bureau voor rechtsbijstand van dat hof, kosteloze rechtsbijstand verleend werd voor alle proceshandelingen in het kader van het hoger beroep.

Bij arrest van het hof van beroep Gent, bureau voor rechtsbijstand, van 10 februari 2022 werd aan S. D. (moeder) onder meer rechtsbijstand verleend voor de betekening van het arrest van het Hof van Cassatie van 16 december 2021 om aldus de zaak aanhangig te maken bij het hof van beroep te Gent en werden de nader bepaalde gerechtsdeurwaarders aangewezen om voor de tussenkomst rechtsbijstand te verlenen met vrijstelling van de betaling van zegel-, registratie-, griffie- en uitgifterechten.

25. Partijen zijn in voormelde procedures en in onderhavige procedure na de verwijzing door het Hof van Cassatie te Brussel finaal onderscheidenlijk omtrent enig geschilpunt in het ongelijk gesteld.

Daarom blijft voor dit hof de beslissing over de gerechtskosten in eerste aanleg overeind. Ook in de procedure(s) in hoger beroep worden de gerechtskosten bij helften verdeeld en de rechtsplegingsvergoedingen over de partijen omgeslagen.

Uit de samenhang van artikel 1110, eerste en tweede lid Ger.W., artikel 1017, eerste lid Ger.W., artikel 1022, eerste lid Ger.W. en artikel 1, tweede lid Tarief rechtspleging volgt dat de behandeling van de zaak voor en na cassatie één enkele aanleg vormt en dat bijgevolg slechts één rechtsplegingsvergoeding mag worden toegekend voor deze enkele aanleg (Cass. 4 juni 2020 (C.18.0458.N)).

26. S. D. (moeder) is geslaagd in haar voorziening in cassatie. Het verzoek in de memorie van antwoord voor F. L. (vader) om de voorziening te verwerpen bleef zonder gevolg. F. L. (vader) wordt derhalve verwezen in de kosten van de procedure voor het Hof van Cassatie.

De kosten van de dagvaarding na verwijzing door het Hof van Cassatie zijn ten zijnen laste.

27. Het hof wijst de andersluidende conclusies van de hand als overbodig of ter zake niet dienstig of ontoereikend.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF, rechtdoende op tegenspraak,

gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van talen in gerechtszaken;

verklaart de door S. D. (moeder), na verwijzing door het Hof van Cassatie, ingestelde vorderingen beperkt ontvankelijk en beperkt als volgt gegrond;

verklaart de door F. L. (vader), na verwijzing door het Hof van Cassatie, ingestelde vorderingen beperkt ontvankelijk en beperkt als volgt gegrond;

opnieuw wijzend:

stelt vast dat er geen litispendingie, in de zin van artikel 19 lid 2. Brussel *IIbis* Verordening, meer bestaat gelet op het eindvonnis van de rechtbank te Monza (Italië) van 19 december 2019;

zegt voor recht dat er dan ook geen reden meer bestaat om partijen naar de Italiaanse rechtbank te verwijzen op grond van artikel 19, lid 3. Brussel *IIbis* Verordening;

stelt vast dat de rechtsmacht van het hof van beroep te Gent, gelet op de grenzen van de verwijzing van de zaak door het Hof van Cassatie, hiermee is uitgeput;

wijst de tegenvordering van S. D. wegens tergend en roekeloos beroep af als niet gegrond;

bevestigt het beroepen vonnis van 25 juli 2019 van de familierechtbank te Brussel wat betreft de beoordeling van de gerechtskosten;

verwijst elke partij in de helft van de kosten in hoger beroep;

vereffent de kosten van het rolrecht hoger beroep voor het hof van beroep te Brussel op 400,00 euro;

veroordeelt S. D. (moeder) tot de helft van de kosten van het rolrecht hoger beroep voor het hof van beroep te Brussel, hetzij 200,00 euro;

veroordeelt F. L. (vader) in de helft van de kosten van het rolrecht hoger beroep voor het hof van beroep te Brussel, hetzij 200,00 euro, *in debet* verschuldigd gelet op de kosteloze rechtsbijstand hem verleend bij arrest van hof van beroep te Brussel, bureau voor rechtsbijstand, van 21 augustus 2019;

slaet de rechtsplegingsvergoedingen over partijen in deze aanleg om, niet nuttig te vereffenen;

legt de gerechtskosten in cassatie, waaromtrent de beslissing door het Hof van Cassatie aan dit hof werd overgelaten, ten laste van F. L. (vader);

veroordeelt F. L. (vader) tot de kosten van de dagvaarding na verwijzing van het Hof van Cassatie, vereffend op 174,77 euro;

wijst het meer- of andersgevorderde, na de verwijzing van de zaak door het Hof van Cassatie, af;

zegt voor recht dat artikel 1024 Ger.W. onverminderd geldt.

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting van het Hof van beroep te Gent,
ELFDE TER KAMER, zetelend als familiekamer, van **19 juni 2025**.

Aanwezig:

..., kamervoorzitter

..., griffier

...

...